

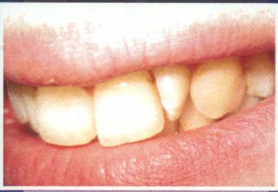
616.31
L5694

Corneliu Alexei Gheorghe Pavel
NĂSTASE TEREHOV NICOLAU GNATIUC

LEZIUNI NECARIOASE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE

ANATOMIE • HISTOLOGIE • EMBRIOLOGIE
ETIOLOGIE • PATOGENIE • TABLOU CLINIC
DIAGNOSTIC • TRATAMENT

616.31
L 56

Corneliu Năstase ◊ Alexei Terehov ◊ Gheorghe Nicolau ◊ Pavel Gnatiuc

LEZIUNI NECARIOASE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE

anatomie • histologie • embriologie
etiologie • patogenie • tablou clinic
diagnostic • tratament

757601

2018

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu»
Biblioteca Științifică Medicală

221

Cuprins

INTRODUCERE.....	5
Generalități.....	9
Impactul psihoemoțional și aspecte sociologice ale leziunilor necarioase discromiice ale țesuturilor dure dentare la persoanele tinere în societatea modernă.....	11

Partea I

NOȚIUNI DE ANATOMIE, HISTOLOGIE ȘI EMBRIOLOGIE

Capitolul 1. DEZVOLTAREA DINȚILOR (A.Terehov, C. Năstase).....	13
Generalități.....	13
Formarea mugurilor dentari.....	13
Sursele de dezvoltare a țesuturilor dentare în embriogeneză.....	15
Diferențierea primordiilor dentare.....	15
Faza de dezvoltare a țesuturilor dentare: histogeneza.....	16
Formarea dentinei și pulpei coroanei dentare.....	16
Dezvoltarea smalțului (amelogeneza).....	18
Dezvoltarea rădăcinii și cementului dintelui.....	19
Dezvoltarea dinților permanenți.....	20
ERUPȚIA DINȚILOR.....	20
TEORIILE DE ERUPȚIE A DINȚILOR.....	25
ROLUL MUGURILOR DENTARI ÎN DEZVOLTAREA APOFIZELOR ALVEOLARE. TIPURI DE CONTURARE.....	28
Capitolul 2. HISTOLOGIA DINȚILOR (Gh. Nicolau, C. Năstase, A.Terehov).....	30
Generalități.....	30
SMALȚUL.....	31
Componentele minerale ale smalțului.....	31
Componentele organice ale smalțului.....	32
Cuticula smalțului.....	34
Prismele smalțiare.....	34
Striile Hunther-Schreger și liniile lui Retzius.....	35
Substanța interprismatică.....	37
Joncțiunea amelo-dentinară.....	37
Lamele, smocuri și fusuri ale smalțului.....	38
DENTINA.....	38
Substanța fundamentală a dentinei.....	39
Dentina parapulpară.....	39
Dentina-manta.....	39
Dentina intertubulară.....	39
Dentina peritubulară.....	39
Predentina.....	39
Dentina interglobulară.....	40
Stratul granular Tomes.....	40
Tubulii dentinari.....	40
Teaca Neumann.....	40
Lichidul dentinar.....	40
Spațiul periodontoblastic.....	41
Dentina sclerotică.....	41
Tracturile moarte în dentină.....	41
Dentina evolutivă.....	42
• Dentina primară.....	42
• Liniile de creștere zilnică.....	42
• Striile von Ebner.....	42
• Striile Owen.....	42
• Linia neonatală.....	42

B. Dentina fiziologică.....	42
• a) dentina secundară	42
• b) dentina terțiară	43
MODIFICĂRI MORFOLOGICE ALE PULPEI DENTARE.....	43
Calcificările pulpare	43
Denticulii	43
Denticuli izolați	44
Denticuli multipli	44
Denticulii reali.....	45
Denticulii falși.....	45
Calcificările difuze.....	45
CEMENTUL	45
Cementul acelular	47
Cementoblastele	48
Cementoplastele	48
MODIFICĂRI MORFOLOGICE ALE CEMENTULUI	49
Apoziția cementară	49
Hiper cementoza locală.....	49
Cementiculii	50
Hiper cementoza localizată ("Perlele " de smalț).....	50
Hiper cementoza difuză	50
Hiper cementoza generalizată	50
Cementul coronar.....	50
Resorbția cementului.....	50
Resorbția fiziologică	50
Resorbția reacțională.....	50
Funcțiile principale ale cementului.....	51
PULPA DENTARĂ.....	51
Pulpa coronară	52
Pulpa radiculară	52
Fibrele de reticulină	53
Fibre elastice	53
Fibrele oxitalanice.....	53
Structura macroscopică a pulpei.....	53
• stratul odontoblastic	54
Odontoblastele	54
• stratul subodontoblastic	54
Zona externă	54
Zona internă	54
• stratul central.....	55
Celulele pulpare.....	55
Fibroblastele.....	55
Celula Hohl	55
Celulele de apărare.....	55
Histiocitele.....	56
Macrofagele.....	56
Plasmocitele.....	56
Mastocitele.....	56
Pericitele	56
Vascularizația sangvină a pulpei dentare.....	56
Inervația pulpei dentare	57
Vascularizația limfatică a pulpei dentare	57
FUNCȚIILE de bază ALE PULPEI DENTARE	58
• funcția formativă	58
• funcția nutritivă	58
• funcția protectivă	58
• funcția defensivă.....	59

• funcția reparativă.....	59
• funcția inductivă.....	59
• funcția senzitivă.....	59
Senescența smalțului.....	59
Senescența pulpară.....	59
Reducerea dimensiunilor pulpei dentare.....	60
Modificarea populației celulare a pulpei dentare.....	60
Tabelul 1. Modificările de structură ale pulpei dentare în cursul îmbătrânirii.....	61
HISTOFIZIOLOGIA ȚESUTURILOR DURE DENTARE (C. Năstase, A.Terehov)	62
SENSIBILITATEA DENTINEI ȘI PULPEI	62
Ipoteza receptoare.....	62
Ipoteza stimulării nervoase directe.....	63
Ipoteza hidrodinamică.....	63
Capitolul 3. ANATOMIA DINȚILOR UMANI (A.Terehov, C. Năstase)	69
§1 Anatomia dinților permanenți.....	69
1.1. Morfologia funcțională clinică generală a dinților.....	69
→ Dinții (generalități).....	69
→ Tipul difiodont.....	70
→ Deosebirea dinților temporari de cei permanenți.....	71
→ Dentație sau Dentiție.....	72
→ Caracterile morfofuncționale clinice generale ale dinților.....	72
→ Suprafețele dintelui.....	74
1.2. Elementele morfologice ale corodelor dentare.....	76
1.5. Sistemul dento-maxilar în integritatea sa.....	76
1.6. Semnele de lateralizare „MUEHLREITER” și „DE JOUNGE-COHEN”.....	78
§2. Morfologia funcțională clinică de grup și individuală a dinților.....	79
2.1. Grupul dinților frontali.....	79
→ Incisivii.....	79
• Incisivii maxilari.....	79
• Incisivul central superior.....	79
• Incisivul lateral superior.....	80
→ Incisivii mandibulei.....	82
• Incisivul central inferior.....	82
• Incisivul lateral inferior.....	83
→ Caninii.....	84
• Caninul superior.....	85
• Caninul inferior.....	86
2.4. Grupul dinților laterali.....	87
→ Premolarii.....	87
• Premolarii superiori.....	88
• Primul premolar superior.....	88
• Premolarul doi maxilar.....	91
• Premolarii inferori.....	91
• Primul premolar inferior.....	92
• Premolarul al II-lea inferior.....	94
→ Molarii.....	97
• Molarii superiori.....	97
• Primul molar superior.....	98
• Molarul al II-lea maxilar.....	103
• Molarul al III-lea superior.....	104
• Molarii inferori.....	105
• Primul molarul inferior.....	105
• Molarul al II-lea inferior.....	108
• Molarul al III-lea superior (molarul de minte).....	110
Capitolul 4. ADNOTAREA DINȚILOR. FORMULA DENTARĂ (C. Năstase, A.Terehov)	112
Generalități.....	112

• Formula anatomică	112
• Formule alfanumerice de grup	113
• Formule dentare alfanumerice desfășurate.....	113
• Formula (clinică) anglo-saxonă Szigmondy.....	114
• Formula clinică americană veche	115
• Formula matematică – veche europeană (Haderup)	115
• Formula franceză.....	115
• Formula dentară internațională - FDI	116

Partea II

LEZIUNI NECARIOASE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE: ETIOLOGIE, PATOGENIE, TABLOU CLINIC, DIAGNOSTIC, TRATAMENT

Capitolul 5. PREVALENȚA, CLASIFICAREA, METODE DE EXAMINARE A LEZIUNILOR NECARIOASE ALE DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)	119
Generalități.....	119
PREVALENȚA AFECȚIUNILOR NECARIOASE.....	120
CLASIFICAREA LEZIUNILOR NECARIOASE ALE DINȚILOR.....	121
METODE DE EXAMINARE A ȚESUTURILOR DENTARE ÎN AFECȚIUNI DE ORIGINE NECARIOASĂ	124
INTEROGAREA PACIENTULUI.....	124
Acuze	124
Anamnesticul vieții	124
Anamnesticul profesional.....	125
Anamnesticul bolii.....	125
METODE OBIECTIVE DE EXAMINARE.....	125
Capitolul 6 PERTURBAREA DEZVOLTĂRII ȘI ERUPȚIEI DINȚILOR (A.Terehov)	127
Capitolul 7 ANOMALII DE NUMĂR AL DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov).....	127
ANODONȚIE	127
Anodonție parțială	127
Anodonție totală.....	128
DINȚI SUPRANUMERARI.....	128
Zona incisivilor și caninilor	129
Zona premolară.....	130
Zona molarilor.....	130
Capitolul 8 ANOMALII ALE MĂRIMII ȘI FORMEI DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov) .	131
ANOMALII ALE MĂRIMII DINȚILOR.....	131
Macrodonție.....	131
Microdonție.....	132
Concrescență a dinților.....	133
Fuziune a dinților.....	133
Geminatie a dinților.....	133
Evaginație a dintelui.....	134
HIPERPLAZIE DENTARĂ (C. Năstase, A.Terehov).....	134
Protostilid.....	134
Talon.....	134
Tuberculul Leong.....	134
Invaginație a dinților.....	135
Perle de smalț.....	135
Taurodontism	136
Capitolul 9 ANOMALII ALE RĂDĂCINILOR (C. Năstase, A.Terehov).....	136
Rădăcini supranumerare.....	137
Alte anomalii ale dimensiunii și formei dinților	138
• Dinți Hutchinson.....	138
• Dinți Fournier.....	138
• Dinte Pflüger.....	138
• Dinți tuberoși	138

DINȚI PĂTAȚI	139
Dinți pătați endemic (P.Gnatiuc, C. Năstase, A.Terehov).....	139
Dinți pătați non-endemic (C. Năstase, A.Terehov).....	152
TULBURĂRI DE FORMARE A DINTELUI (C. Năstase, A.Terehov)	153
Hipoplazie a smalțului.....	153
Hipoplazie sistemică a smalțului.....	154
Hipoplazie prenatală a smalțului.....	154
Hipoplazie neonatală a smalțului.....	155
Hipoplazie focală.....	155
Dilacerare.....	156
Odontodisplazie.....	156
Formă maculară a HAS.....	158
Smalț ondulat.....	158
Formă punctată.....	158
Formă sulculară.....	159
Formă caliceală.....	159
Formă asociată a hipoplaziei adamantine sistemice.....	160
Absența smalțului.....	160
Dinte Turner.....	161
TULBURĂRI EREDITARE ALE STRUCTURII DENTARE (C. Năstase, A.Terehov)	162
Amelogeneză imperfectă.....	162
• Hipoplazie punctată autosomal dominantă.....	163
• Hipoplazie locală autosomal dominantă.....	163
• Hipoplazie netedă autosomal dominantă.....	164
• Aplazie autosomal recesivă a smalțului.....	164
• Hipo-maturare autozomal dominantă în asociere cu taurodontismul.....	165
• Moștenire recesivă cuplată cu cromozomul X, hipomaturare.....	165
• Pigmentare autosomal recesivă cu hipo-maturare.....	165
• Hipo-maturare autosomal dominantă.....	166
• Hipocalcifiere autosomal dominantă.....	166
• Hipocalcifiere autosomal recesivă.....	166
Dentinogeneză imperfectă.....	167
Odontogeneză imperfectă.....	168
• Boala (oaselor de) de marmură.....	169
Displazie a dentinei.....	169
• Displazia dentinei radiculare.....	169
• Displazia dentinei coronare.....	169
ALTE TULBURĂRI EREDITARE ALE STRUCTURII DINTELUI (C. Năstase, A.Terehov) ... 170	
HIPERVITAMINOZA D (C. Năstase, A.Terehov)	171
ANOMALII DE ERUPERE A DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)	171
Erupere a dinților înainte de naștere.....	171
Erupție prematură a dinților.....	172
Erupție târzie.....	172
Dinți retinați și impactați.....	172
Pierderea prematură a dinților temporari.....	173
ANOMALII DENTARE DE POZIȚIE (C. Năstase, A.Terehov)	174

Partea III

ALTE BOLI ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE, CARE APAR DUPĂ ERUPEREA DINȚILOR (C. Năstase, A.Terehov)

Capitolul 10. ERODAREA EXCESIVĂ ȘI ATRIȚIA DINȚILOR	178
Atriția excesivă a dinților.....	178
• Atriție ocluzală.....	179
• Atriție aproximală.....	179
Abraziune a dinților.....	180
• Abraziune tradițională rituală.....	181
• Abraziune cu pastă / praf de dinți. Abfracție (A.Terehov, C. Năstase).....	181

Eroziune a dinților.....	192
RESORBȚIE PATOLOGICĂ A DINȚILOR.....	194
Resorbție externă.....	194
• Resorbție superficială externă.....	195
• Resorbție inflamatorie externă a rădăcinii.....	195
• Resorbție externă de substituție	195
Resorbție internă.....	195
• Resorbție substituentă a canalului radicular	195
• Resorbție inflamatorie internă.....	195
Hipercementoză.....	196
• Hipertrofie a cementului.....	196
• Cementiculi.....	196
• Hiperplazie a cementului	196
• Formă difuză de hipercementoză.....	196
• Formă singulară de hipercementoză	196
• Formă multiplă de hipercementoză	196
DEPOZITE PE DINȚI.....	198
Discromii posteruptive	198
• Discromie extrinsecă.....	198
• Discromie intrinsecă	200
ALTE AFECȚIUNI SPECIFICATE ALE ȚESUTURILOR DURE DENTARE	201
SENSIBILITATE ȘI HIPERESTEZIE A DENTINEI.....	201
• Hipersensibilitate dentară.....	201
• Hiperestezie dentinară.....	203
Necroză a țesuturilor dure dentare.....	205
• Necroză acidă a dinților.....	205
• Necroză cervicală	207
• Necroză actinică (de radiație, post-radiație).....	207
• Necroză de display	209
Capitolul 11. TRAUMATISMUL DINȚILOR	210
Contuzie dentară.....	211
Dislocare a dintelui	212
Comoție sau contuzie a dintelui.....	212
Subluxație a dintelui	212
Dislocare intrusivă (impactată) a dintelui.....	213
Luxație extruzivă a dintelui.....	214
Luxație laterală a dintelui.....	214
Luxație completă.....	214
Fractură a coroanei dintelui.....	215
Fractură incompletă a coroanei sau fractură parțială (fisură)	215
Fractură a unei părți a smalțului.....	215
Fractură a coroanei dintelui în limitele smalțului și dentinei	215
Fractură complicată a coroanei dintelui.....	216
Fractură completă a coroanei dintelui.....	216
Fractură corono-radiculară longitudinală (verticală).....	217
Fractură a rădăcinii dintelui.....	217
Tipare de evoluție a vindecării fracturii	218
Leziune combinată (asociată).....	219
Traumatism cronic.....	220